

Hordaland Fylkeskommune
Kulturelt utviklingsprogram (KUP)

Søknad om støtte til S12 sin gjestekunstnerordning (AiR i S12) og formidling av kunstneriske resultater.

S12 Galleri og Verksted S12 er et ressurscenter med spisskompetanse på arbeid med glass som kunstnerisk materiale. Med sitt verksted, formidling- og gjestekunstnerprogram, prosjektrøm og galleri, er det enestående i norsk sammenheng. S12 er en lokal, regional, nasjonal og internasjonal virksomhet, med adresse Bergen sentrum.

V: John Moran, arbeider med varmskulpturert glass, 2015. M: Maria og Max eksperimenterer med glassets kompatibilitet, 2015. H: Mange hender i sving når Ine Harrang sin form skulle på plass i monsteroften, 2013.

S12 er unikt. Vi er Norges eneste åpne fellesverksted, og et av veldig få i Europa, som gir kunstnere og designere tilgang til et profesjonelt utstyrt glassverksted og teknisk assistanse knyttet til mangfoldig bruk av utforskning og eksperimentering med glass. Vårt arbeid er omfattende og utslagsgivende for hele fagfeltet og representerer spisskompetanse på området. Overfor publikum øker S12 forståelsen av den kunstneriske og tekniske prosessen som ligger bak et arbeid der glass er brukt som hoved- eller bimateriale. Resultat og prosess blir synlig gjennom kombinasjonen verksted, prosjektrøm og galleri. Et stort antall kunstnere, profesjonelle og amatører nyter godt av S12 sin virksomhet slik den drives i dag.

Plasseringen av S12 gjør at vårt publikum er svært sammensatt, og representerer et stort mangfold, både når det gjelder alder, sosial og nasjonal bakgrunn. Vi tør hevde at en må lete lenge etter et profesjonelt galleri av vår standard som til daglig mottar et like mangfoldig publikum som vi gjør, det samme gjelder besøk til verkstedet hvor man kan se på kunstnere fra hele verden jobbe med glass.

Som påpekt i fylkets kulturplan har globaliseringen endret kulturlivet. Flere kulturaktører i Hordaland har et internasjonalt virkefelt. Hordaland har kunst, kulturinstitusjoner, prosjekt og arrangement som markerer seg i europeisk sammenheng. S12 er en av disse institusjonene og bidrar på sitt felt til å gjøre fylket fremtredende ikke kun i nordisk og Europeisk sammenheng men også internasjonalt.

S12 Galleri og Verksted – Skostredet 12/Sparebankgaten 4 – 5017 Bergen

S12 sine mål og filosofi er i tråd med alle de viktigste planene fylket har for kunst og kulturlivet i Hordaland.

S12 skal i alt sitt arbeid:

- Representere glass som materiale i all sin mangfoldighet, med hovedfokus på dets bruk i samtidskunsten.
- Muliggjøre konseptuell forskning, eksperimentering og utvikling av materialet.
- Holde i live et språk som brukes i kunsten og skape rom for refleksjon rundt materialet.
  - Til hver tid være ledende innen glasskunst i Norge med lokalt, regionalt og internasjonalt nedslagsfelt.
- Knytte kontakter med de beste institusjonene på sitt felt regionalt og internasjonalt, utvikle nettverk til det beste for virksomheten.
- Tilby spisskompetanse, drive profesjonelt verksted til alle typer arbeid med materialet.
- Legge til rette for unge og nyutdannede med rabattert bruk av verkstedet og en årlig utstilling med fokus på nyutdannede kunstnere - Young&Loving!
- Årlig arrangere utstillinger, dedikert til glasskunst og glass i samspill med andre materialer.
- Sørge for formidling på alle nivåer.
- Være åpent hele året, til bruk for kunstnere, -håndverkere og design fra inn og utland
- videreutvikle og vedlikeholde en unik og ettertraktet gjestekunstnerordning

Vi har søkt økt driftstøtte til både Norsk kulturråd, Bergen kommune og til Hordaland fylke for år 2018. Skal S12 kunne vedlikeholde Gjestekunstnerordningen og fortsatt være det eneste galleriet i landet som konsekvent viser fram glass i all sin mangfoldighet, er det nødvendig med prosjektmidler - derfor denne søknaden. For å gjøre rede for andre aktiviteter og gi en mer inngående forståelse for S12 som helhet legger vi ved en kopi av driftssøknad sent til fylket tidligere i vår.

V: Detalj av arbeid, Mika Aoki, 2015. M: Skulptur Saman Kalantari, 2014, H: skulpturer de la Torre, 2011. Bildene viser tre forskjellige teknikker flameworking, papirtynn pate de verre (teknikk utviklet av Kalantari) og varmskulptuering av glass.

Gjestekunstnerordningen, AiR S12, er den eneste ordningen i landet som tilbyr gjesteopphold for kunstnere som ønsker å arbeide med glassrelaterte prosjekter.

S12 Galleri og Verksted – Skostredet 12/Sparebankgaten 4 – 5017 Bergen

LOKALISERINGEN av S12 er uvanlig -et aktivt kunstnerverksted på bakkenivå, et steinkast fra Fisketorget og Bryggen. Synlighet fra gateplan er tett knyttet opp til den grunnleggende filosofi S12 har til formidling av kunst og synliggjøring av kunstnere i arbeid. S12 ønsker å legge til rette for dialog mellom publikum/folk flest og kunstnere og slik bidra til å skape innsikt og ufarliggjøre kunsten og den kunstneriske prosessen.

Etableringen av S12 på Vestlandet har gitt vår region et unikt ressurscenter og en viktig plassering på kartet over glassarenaer i Norge og verden for øvrig. Norge mangler høyere utdanning innenfor glass, Kunsthøgskolene har ingen avdelinger med kompetanse på materialet, som har bl.a. medført at glass som kunstform har et lite fagmiljø i Norge og ofte faller på siden av den førende kunstdiskursen. Vi jobber for å endre dette. En viktig del av dette består i å sørge for å opprettholde en høy kunstnerisk aktivitet av god kvalitet - noe som vår gjestekunstnerordning bidrar til.

Med hjelp fra vår gjestekunstnerordning har S12 blitt et dynamisk sted, hvor både nettverk og kompetanse stadig er i utvikling. Et sted hvor både unge og etablerte kunstnere kan finne inspirasjon, stille spørsmål og i prosessen enten finne svar eller flere spørsmål.

V: Julia Chamberlain tester optimal temperatur for fingeravtrykk brent i glass, 2014. M: Maria Bang utforsker glass som ikke avspennes, 2015. H: Maria Koshenkova gjenskaper norsk tre i glass, 2015. Prosjektet med prosjektet Norwegian wood har Koshenkova vunnet flere priser.

Målsetting

AiR i S12 skal gi kunstnere fra hele verden (inkludert Norge) mulighet til å utforske og eksperimentere med glass i all sin mangfoldighet og slik bidra til faglig og kunstnerisk kompetanse på feltet. Vi skal fortsette å skape miljø hvor høgt kvalifiserte kunstnere og teknikere møtes, eksperimenterer, deler kunnskap, tøyser grenser, viser frem og bringer kunnskapen videre i både det nasjonale og internasjonale fagmiljø. Våre kunstnere skal under sitt opphold formidle og demonstrere mangfoldig arbeid med glass til profesjonelle, studenter og folk flest.

AiR i S12 skal sørge for at høye kostnader knyttet til drift av og arbeid i glassverksteder ikke står i veien for eksperimentering og utvikling av materialet. Vi skal bidra til generell kunnskap om glasset og dets egenskaper og sørge for at det ikke forsvinner fra vår del av verden. S12 skal knytte kontakter med de beste institusjoner og kunstnere på sitt felt regionalt og internasjonalt og utvikle nettverk til det beste for kunsten, kunstnerne og for virksomheten i sin helhet.

S12 sin gjestekunstnerordning er prosjektbasert, noe som påvirker både oppholdets lengde og hvem/hvor mange kan arbeide samtidig i verksted og studio. Fra 2010-2015 har antall gjestekunstnere økt fra 1 til 9 kunstnere. I perioden 2018 - 2020 planlegger vi å invitere opp mot 10 - 12 kunstnere årlig for å arbeide i S12. Gjestekunstnerne er avhengig av kunstnerisk og teknisk assistanse og blir til en hver tid assistert av S12 sin verkstedsansvarlig, i tillegg vil andre gjestekunstnere og lokale kunstnere som i dag jobber i og for S12 bidra, det betyr at minst 14 - 16 kunstnere blir direkte involvert i ordningen årlig. Valg av gjestekunstnere tar utgangspunkt i kunstnerisk kvalitet, prosjektets relevans, geografisk spredning og hvor godt S12 med sitt utstyr kan være til hjelp for kunstneren.

Kunnskapsutveksling

Alle gjestekunstnere vil holde åpent hus og kunstnersamtaler hvor de enten viser fram arbeider de har skapt i S12, og/eller holder en demonstrasjon hvor de viser fram sin teknikk og presenterer seg og sitt kunstneriske virke. Dette gjerne i samarbeid med andre institusjoner i Hordaland som har gjestekunstnere på besøk. Vi har blant annet samarbeidet med VISP og USF i forbindelse med programserien "Meet the Residents".

AiR i S12 bidrar til utveksling av kunnskap mellom alle deltakende parter og tilskuere. AiR i S12 gir deltakende kunstnere en unik sjanse til å eksperimentere med materialet, noe som beriker kunstnerne som får ta del, men også S12 og regionen for øvrig blir rikere på kunnskap og erfaring. Vi vil fortsette å initiere og bidra til samarbeid mellom gjestende kunstnere og lokale kunst- og kulturinstitusjoner (blant tidligere samarbeidspartnere er UNG15, Trykkeriet, BEK, HAKU, BIKS, KHiB og UiB).

V: M. Koshenkova i samtale med besøkende, 2015. M: Alison Lowry presenterer resultat av gjesteopphold til publikum, 2015. H: Saman Kalantaari forbereder kurs i Pate de Verre, 2014.

Hvorfor AiR i S12?

Ordningen ble til på grunn av kunstnerne behov. Behov for tid til å eksperimentere med glass og behov for arbeidsrom, et rom som S12 kunne gi. Kostnader ved drift av glassverksteder er høye, langt utenfor hva de fleste kunstnere selv har mulighet til å betale. Dette gjør at kunstnerne sjelden har anledning til å bruke dyrebar tid i verkstedet til utforsking av materialet.

AiR i S12 skaper plass for kunstneren til å definere sine prosjekter og behov i utviklingen av disse. Vårt mål er å tilby fasiliteter, utstyr og materialer som tilsvarer det beste som finnes internasjonalt. Dette gjør S12 til et attraktivt og

viktig sted for kunstnere og kunsthåndverkere fra hele verden. De som ønsker å eksperimentere, produsere, eller videreutvikle ideer og arbeid uten tekniske begrensninger, søker gjerne vår gjestekunstnerordning.

Flere og flere verksted i Norden og Europa har lagt ned sin virksomhet, produksjon og kunnskap flyttes til Østen. Denne utviklingen gjør S12, og det fåtall av liknende steder som fremdeles finnes i Europa, nødvendige om vi i vår verdensdel ønsker å vedlikeholde glassets språk i kunsten.

Hva gir Gjestekunstnerne våre omgivelser?

De gir opptil 7.000 personer årlig, mulighet til å oppleve hvordan kunst laget av glass og andre materialer blir til. De får se hvordan glasset tar form, fra en varm flytende masse til en hard og kald gjenstand, som også kanskje ender opp i galleriet. Gjennom nye nettsider vil prosjektene nå ut til ennå flere.

Kunstnerne gir innsyn i ulike teknikker og arbeidsmetoder som de deler fritt med alle interesserte. De holder i live kunnskap om et urgammelt materiale gjennom samtaler, kurs og presentasjoner i formelle og uformelle sammenhenger. Slik formidler de kunnskap om glass og dets egenskaper både til profesjonelle og amatører. Ved å delta i vårt formidlingsprogram rettet mot både barn og voksne sørger vi for at den gode kompetansen når flest mulig.

Arbeider laget i S12 som del av residensopphold. V: fra prosjektet Norwegian wood, M. Koshenkova 2015, M: Max Syron, A Measure of Truth, 2015. H: Mike Simi, glass-sko, 2014.

Hva gir våre omgivelser til kunstnere?

Et opphold i S12 som gjestekunstner gir ro og konsentrasjon til fordypning i arbeidet med egen kunst. De får fri tilgang til et fullt utstyrt glassverksted for en lengre periode. Her har de mulighet til å eksperimentere og/eller arbeide frem prosjekter som skal vises i vårt galleri eller andre steder i verden. Vår verkstedsansvarlig er tilgjengelig for assistanse og vi har flere involverte som kan bidra med rådgiving når det gjelder teknikk og prosess. Har man avtale om å stille ut arbeidene sine i S12, vil gjestekunstnerne få verdifull erfaring i prosjektplanlegging og man vil se viktigheten i å bl.a. overholde tidsfrister. Siden verkstedet ligger på gateplan, har gjestekunstnere som arbeider i varmt verkstedet ofte publikum når de jobber. Det forventes at de kommuniserer med alle som er interessert i å samtale om prosess eller ferdige arbeider. Gjestekunstnerne får rådgiving og tilbakemelding på «work in progress», når dette ønskes. Et opphold i S12 bidrar til økt nettverk både for kunstner og S12. Deltakende kunstnere får oppleve den sjeldne muligheten av å kunne jobbe og bo gratis og dermed ha mulighet til å utforske og

eksperimentere med materialet uten restriksjoner og begrensninger som kostnader knyttet til verksedsleie ofte fører med seg. Man får rom til å prøve, feile og/eller lykkes.

Resultat

Flere av gjestekunstnerne i S12 har brukt sin tid på verkstedet og i prosjektrummet til å forberede arbeid til deltakelse i utstillinger som har høstet stor anerkjennelse og vært vist bl.a. i Norden, England, Tyrkia, Tyskland, Japan og USA. De bidrar til å fronte Vestlandet som en modig kulturregion, som legger til rette for kunstnerisk utvikling og vekst, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

AiR i S12 beriker alle involverte, det bidrar til utveksling av kunnskap mellom deltakende parter, kunstnere, S12-ansatte, studenter i området og lokalsamfunnet forøvrig. Gjestekunstnere holder gjerne kurs og de hjelper lokale kunstnere og studenter med tekniske problemstillinger knyttet til kunstfaglig arbeid. Det er et krav at alle våre gjestekunstnere imøtekommer publikum på en god og inviterende måte.

Jeffrey Sarmientos utstilling «Constructions» ved National Glass Centre, viser resultat av hans opphold i Bergen og S12. Her ser vi reperbanen (m håndlaget norsk tau), modeller av politistasjonen og rådhuset, samt en skulptur satt sammen av gammelt drivhusglass fra Hordaland. Mer info se:

<http://www.nationalglasscentre.com/visit/onyourvisit/viewourexhibitions/exhibitions/details/?id=134>

S12 tilbyr

- Vederlagsfri tilgang til S12 24/7 i glassverkstedet, prosjektrummet og i noen tilfeller galleriet i en periode på 2 til 6 uker.
- Alt basismateriale for arbeid med glass (kunstneren må selv skaffe spesialmateriale).
- Fritt opphold i Bergen

Det er vårt ønske å i tillegg kunne betale:

- Reise til og fra Bergen - turistklasse men maksimum kr. 6.000.- for langdistanse fly.
- pr. diem i perioden de er i Bergen
- Kunstnerhonorar / materialstøtte.

I perioden 2012 og 2013, fikk kunstner kr. 4.000.- i honorar/materialstøtte. Fra 2014 har S12 ikke hatt råd til å videreføre den ordningen.

Jubileumsprosjektet

S12 fyller ti år i 2017. I den forbindelse ønsker vi å oppdatere nettsidene våre og skape en internettbasert portal som skal presentere S12, på en god og informativ måte. Det vi vil er å samle all informasjon og kunnskap vi har opparbeidet oss de siste ti årene på et og samme sted, tilføre ny informasjon og gjøre portalen til et naturlig samlingspunkt for alle som er interessert i glass som kunstnerisk materiale. De skal være en forlengelse av S12 som bidrar til å forsterke glassets posisjon, ved å gjøre relevant informasjon og kunnskap lett tilgjengelig. Portalen vil bli vår hjemmeside, men vil også være noe mer en det. Den kan virke samlendende på et spredt fagfelt, være en viktig resurs for både S12 og andre brukere, et utstillingsvindu for involverte kunstnere og deres prosjekter, samt fungere som et pågående formidlingsprosjekt.

VISJON:

- Å samle opparbeidet erfaring og kunnskap som er blitt til i S12 de siste 10 år og gjøre tilgjengelig til et bredere publikum en vi hittil har kunnet nå ut til både nasjonalt og internasjonalt.
- Å skape en plattform hvor vi kan informere og kommunisere om glass i all sin mangfoldighet med et større publikum en det som finner veien til oss i Skostredet.
- Å legge grunnen til et større formidlingsprosjekt i kontinuerlig utvikling og som kan følge oss på veien videre.
- Å skape en plattform hvor kunstnere og kunsthåndverkere i Norge kan hente kunnskap om glasset som materiale og folket som jobber med det.
- Å bli en aktør som kan komplimentere og bidra med informasjon til større liknende internasjonale nettverk.
- Være global med base på Vestlandet.

Vi ønsker å ivareta og formidle både erfaring og kunnskap på en ny måte, og til et større publikum en vi har maktet før, både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Det skal vi gjøre ved å utvikle og spisse S12 sin hjemmeside til en brukervennlig portal som på sikt skal bli det naturlige stedet å gå, når man leter etter informasjon om glass som kunstnerisk materiale. Nettportalen vil være særs viktig når det gjelder kunnskapsoverføring i forbindelse med vår gjestekunstnerordning.

Vi planlegger å starte arbeidet med utviklingen høsten 2017, og lansere den nye portalen i begynnelsen av 2018. Vedlikehold og videreutvikling de påfølgende årene blir ivaretatt av S12 sine ansatte og prosjektansatte med støtte fra offentlige og private instanser.

Avsluttende kommentarer

S12 Galleri og Verksted – Skostredet 12/Sparebankgaten 4 – 5017 Bergen

Når det gjelder fylkets programområde for 2016-2018; formidling og deltaking, samordning og deltaking og kunstløftet -kunstnarleg nyskaping er vi, som det kommer frem i søknaden, innom de fleste områdene som prioriteres.

Med nye nettsider når vi og blir tilgjengelig for flere og nye brukere blir det enklere for oss å dele informasjon og enklere for publikum å finne den. Gjestekunstnerordningen styrker vår egenart og legger til rette for dialog/samarbeid/kunnskapsutveksling mellom gjestekunstnere og publikum, være seg profesjonelle, studenter eller amatører - barn og voksne. Nettverk utvikles og skapes. Det samarbeides på tvers av (fag)miljø, og gjennom kunstneres deltakelse i våre kurs m.m styrker dette også kompetansen til amatører og profesjonelle. Alle som vil kan dessuten følge med på kunstneres arbeid i verkstedet og etter hvert via vår portal. Gjestekunstnerne i S12 er en resurs for regionen, med seg har de bred kompetanse om et materiale som norske kunstnere ellers må reise til utlandet for å beskaffe seg. Det finnes ingen høyere utdanning innen glass i Norge. Videre skaper gjestekunstnerne prosjekter og utstillinger av høy kunstnerisk kvalitet, som kommer alle våre besøkende til gode. De bidrar til at Hordaland blir hovedsete for kunstnere som arbeider og eksperimenterer med glass som kunstnerisk materiale. Vi er en unik og særegen institusjon med en viktig stemme i Norge og i den internasjonale glasskunst-scene

AiR i S12 har frem til nå for det meste blitt drevet med driftsmidler fra Norsk Kulturråd, prosjektstøtte fra Bergen kommune og i kortere perioder med prosjektstøtte fra Kulturkontakt Nord og Norske kunsthåndverkere. Det er en viktig målsetting å kunne invitere kunstnere fra flere kontinenter og slik bidra til en dialog, nettverksbygging og deling av kunnskap på tvers av kulturer - geografiske og kulturelle grenser.

Det er verdt å merke seg at ordningen er enestående i norsk og nordisk sammenheng, og at gjestekunstnerne har vist seg å være gode ambassadører for oss alle, Hordaland fylke, Bergen kommune og S12.

Vi ønsker samarbeid med Hordaland Fylke og andre offentlige instanser som er avgjørende for å kunne vedlikeholde og videreutvikle både Gjestekunstnerordningen og vår nye Portal.

Vedlegg: Budsjett, Kopi av driftssøknad, Kopi av årsrapport 2016, Liste over tidligere gjestekunstnere, prosjektbeskrivelse

Mvh
Bergljot Jonsdottir
Daglig leder
S12 Galleri og Verksted